

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย ผู้วิจัยจะเสนอเนื้อหาในบทนี้ คือวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังจะได้กล่าวรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เป็นการศึกษาความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย ใน 2 ประเด็นคือ

1. ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีสถานภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดแตกต่างกัน
2. ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีหน้าที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่องความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้สร้างสมมติฐานขึ้นอธิบาย ดังนี้

1. ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับสถานภูมิศาสตร์ที่ตั้งห้องสมุด
2. ความเหมาะสมของวิธีการในการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายทั้ง 5 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ ฝ่ายบริการผู้ใช้ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด ฝ่ายสถิติค้นวัสดุ และฝ่ายสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย 33 แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันกัลยาณิวัฒนาบริหารศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประทุมวัน สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตผลศึกษา ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า กองห้องสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ห้องสมุดกลางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ฝ่ายหอสมุด ศูนย์หนังสือ อรรถกวีสุนทร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ฝ่ายหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ กองห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 33 แห่ง โดยการส่งทางไปรษณีย์ และส่งกลับคืนมาซึ่งผู้วิจัย จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังบรรณารักษ์ทั้งหมด 170 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.9

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แยกแยะความถี่และหาค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละรายการ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบพร้อมคำอธิบาย
2. เสนอข้อมูลในรูปแบบตารางการแจกแจง
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วย Lambda และทดสอบค่านี้ที่สำคัญทางสถิติ โดยใช้สูตร Chi-Square

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

1.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่เป็นกลุ่มประชากรเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยพบว่า บรรณารักษ์เพศหญิงมีจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 81.4 ส่วนเพศชายมีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6

1.2 สถานภาพการสมรส ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 145 คน ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 57.2

1.3 ช่วงอายุ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีช่วงอายุอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน แต่ที่มากที่สุดคือ ช่วงอายุ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.0

1.4 ระดับการศึกษา ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 72 คน เป็นบรรณารักษ์ระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 49.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6

1.5 สถานภูมิศาสตร์ที่ตั้งห้องสมุด ปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนกลางจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 ในส่วนภูมิภาคจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

1.6 ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 งานบริการ ผู้ใช้จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 งานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 งานสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 และงานโสตทัศนวัสดุจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2

1.7 หน้าที่ย่างงานเทคนิค ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่เทคนิคจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 75.9 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เทคนิคจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1

1.8 หน้าที่ย่างงานบริการผู้ใช้ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่บริการผู้ใช้จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่บริการผู้ใช้จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1

1.9 หน้าที่ย่างงานกิจกรรม ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่กิจกรรมจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่กิจกรรมจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1

1.10 หน้าที่ย่างงานบริหาร ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่บริหารจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่บริหารจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9

1.11 หน้าที่ย่างงานส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุด ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 57.9

1.12 หน้าที่ย่างงานจัดเก็บและประมวลผล ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่จัดเก็บจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่จัดเก็บและประมวลผลจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2

1.13 หน้าที่ย่างงานค้นคว้าวิจัยและประเมินผล ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่ค้นคว้าวิจัยและประเมินผลจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ค้นคว้าวิจัยและประเมินผลจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 89.7

1.14 หน้าที่ย่างงานเชื่อมโยงสารนิเทศกับผู้ใช้ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งงานทั้ง 5 งาน ปฏิบัติหน้าที่เชื่อมโยงสารนิเทศกับผู้ใช้จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เชื่อมโยงสารนิเทศกับผู้ใช้จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3

1.15 ประสิทธิภาพในการทำงาน ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีประสิทธิภาพในระดับมากกว่า 10 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมาคือ ระดับ 5 - 10 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1

1.16 ความเหมาะสมของวิธีการในการพัฒนาบรรณารักษ์ทั้ง 10 วิธีการ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีการทั้ง 10 วิธีการมีความเหมาะสมในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 64.8

1.17 ความเหมาะสมของการประชุมพิเศษ ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการประชุมพิเศษในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.2

1.18 ความเหมาะสมของการบรรยายอภิปรายทางวิชาการในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า ความเหมาะสมของการบรรยายอภิปรายทางวิชาการในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 58.7

1.19 ความเหมาะสมของการฝึกอบรม ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการฝึกอบรม ในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 50.3

1.20 ความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการประชุมสัมมนาในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 49.0

1.21 ความเหมาะสมของการเวียนงาน ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการเวียนงานในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 39.3

1.22 ความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 45.6

1.23 ความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 38.7

1.24 ความเหมาะสมของการศึกษาคูงาน ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการศึกษาคูงานในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.8

1.25 ความเหมาะสมของการศึกษาต่อ ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการศึกษาต่อในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 41.4

1.26 ความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในการพัฒนาบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 348.3

2. ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์

2.1 ความเหมาะสมของการปฐมนิเทศขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การปฐมนิเทศมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.2

2.2 ความเหมาะสมของการบรรยายอภิปรายทางวิชาการ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การบรรยายอภิปรายทางวิชาการมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 58.7

2.3 ความเหมาะสมของการฝึกอบรม ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การฝึกอบรมมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.3

2.4 ความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การประชุมสัมมนามีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 49.0

2.5 ความเหมาะสมของการเวียนงาน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การเวียนงานมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.3

2.6 ความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การผลิตผลงานทางวิชาการมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.8

2.7 ความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.7

2.8 ความเหมาะสมของการศึกษาคูงาน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การศึกษาคูงานมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 42.8

2.9 ความเหมาะสมของการศึกษาต่อ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การศึกษาต่อมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.4

2.10 ความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.3

3. ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์

3.1 ความเหมาะสมของการปฐมนิเทศ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การปฐมนิเทศมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.2

3.2 ความเหมาะสมของการบรรยายอภิปรายทางวิชาการ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าการบรรยาย อภิปรายทางวิชาการมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 58.7

3.3 ความเหมาะสมของการฝึกอบรม ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การฝึกอบรมมีความเหมาะสมในการ พัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.3

3.4 ความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การประชุมสัมมนามีความเหมาะสม ในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 49.0

3.5 ความเหมาะสมของการเขียนงาน ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การเขียนงานมีความเหมาะสมในการ พัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.3

3.6 ความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของ บรรณารักษ์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การผลิตผล งานทางวิชาการมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อย ละ 45.6

3.7 ความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.7

3.8 ความเหมาะสมของการศึกษาดูงาน ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การศึกษาดูงานมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 42.8

3.9 ความเหมาะสมของการศึกษาต่อ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การศึกษาต่อมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.4

3.10 ความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีความเหมาะสมในการพัฒนาบรรณารักษ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.3

อภิปรายผล

การอภิปรายผล ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ตามลำดับดังนี้
สมมติฐานข้อที่ 1 "ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด"

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ โดยส่วนรวม ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด ยกเว้นการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันธสา ไกรลาสสุวรรณ (2531) ซึ่งพบว่า ความเหมาะสมของวิธีการในการพัฒนาบรรณารักษ์ ในวิธีการของการบรรยายอภิปรายทางวิชาการ การฝึกอบรม การเขียนงาน การผลิตผลงานทางวิชาการ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อมาพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

สถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาคต่างก็เห็นว่า ความเหมาะสมของการปฐมนิเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์อื่นเป็นที่ตั้งของห้องสมุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า การปฐมนิเทศก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เนื้อหาที่หลากหลายในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในส่วนกลางคือ กรุงเทพมหานคร หรือในส่วนภูมิภาค เห็นว่า ความรู้ความสามารถที่ได้จากการปฐมนิเทศไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการปฐมนิเทศภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการปฐมนิเทศโดยเฉพาะงบประมาณ ค่าความสัมพันธ์ได้เพิ่มขึ้นมากขึ้นทั้ง 3 ระดับคือ น้อย ปานกลาง และมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ งบประมาณมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบรรณารักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฐมนิเทศ ถ้าต้องการให้กิจกรรมการพัฒนาประสบความสำเร็จหรือได้ผลตามที่มุ่งหวังงบประมาณก็ต้องสูงตามไปด้วย เพราะถ้างบประมาณมีจำกัด ก็จะทำให้บุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่สามารถจะเพิ่มความรู้ความสามารถในระบบงานต่าง ๆ ของห้องสมุดได้เต็มที่ ซึ่งระบบงานห้องสมุดมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาและเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน ตลอดจนการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดก็มีความล่าช้า การดำเนินงานเทคนิคไม่ทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ทั้งยังประสบปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุดที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ หรือทรัพยากรบางส่วนที่จัดหามาแล้วไม่มีคนใช้เลย เพราะบรรณารักษ์ไม่มีความรู้ความสามารถที่จะนำผู้ใช้ให้เข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการปฐมนิเทศขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดในกรณีที่ห้องสมุดนั้นมีงบประมาณสนับสนุนมาก

ความเหมาะสมของการบรรณารักษะอภิปรายทางวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด แต่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิ

ภาค ต่างก็เห็นว่า ความเหมาะสมของการบรรณาสอบิปรายทางวิชาการไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพ ภูมิศาสตร์อันเป็นที่ตั้งของห้องสมุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าการบรรณาสอบิปรายทางวิชาการ ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงในด้านใดด้านหนึ่ง และ เหมาะกับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีการในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ไม่ว่าจะเป็นบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในส่วนกลางคือกรุงเทพมหานคร หรือในส่วนภูมิภาค เห็นว่า ความรู้ความสามารถที่ได้จากการบรรณาสอบิปรายทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจาก บุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะ นำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการบรรณาสอบิปรายทางวิชาการภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจาก บุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า งบประมาณ และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพล ต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการบรรณาสอบิปรายทางวิชาการ เพราะ เมื่อพิจารณาตามขนาดของห้องสมุด ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง จะต้อง มีเจ้าหน้าที่มาช่วยปฏิบัติงานบรรณารักษ์ บางแห่งขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการ การขาดแคลนบุคลากรเป็นสาเหตุให้บุคลากรที่มีอยู่จะต้องปฏิบัติงานมากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ความเหนื่อยล้า และขาดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน ในกรณีที่บรรณารักษ์ ที่ปฏิบัติงาน เทคนิคต่าง ๆ นั้น หากต้องไปปฏิบัติงานด้านบริการด้วย จะทำให้งานเทคนิคนั้นเสียไป เกิดปัญหาหนังสือค้างค้ำเนินการขึ้น กว่าหนังสือออกให้บริการได้ หนังสือนั้นก็ล้าสมัยไปเสีย แล้ว เหมือนกับที่ สนชสา ไกรลาสสุวรรณ (2531) ศึกษาพบว่า สาเหตุทำให้บรรณารักษ์ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม ด้านการบรรณาสอบิปรายทางวิชาการคือ การไม่ได้รับข่าวสาร ว่ามีกิจกรรมดังกล่าว และการไม่มีเวลาที่เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งด้วย จึงจำเป็นที่จะต้อง อาศัยงบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุน ดังนั้นจึงสรุป ได้ว่า ความเหมาะสมของการบรรณาสอบิปรายทางวิชาการขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของ ห้องสมุดในกรณีที่งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้วย

ความเหมาะสมของการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ต่างก็เห็นความเหมาะสมของการฝึกอบรมนั้นขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์อื่นเป็นที่ตั้งของห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดส่วนภูมิภาคเมื่อต้องการจะเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม ส่วนมากจะจัดในส่วนกลาง คือกรุงเทพมหานคร ซึ่งการเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละครั้งต้องเสียค่าใช้จ่าย และเวลามาก และทำให้บรรณารักษ์ประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน และการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ของบรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาคก็ไม่สะดวก ซึ่งในส่วนนี้บรรณารักษ์ในส่วนกลางจะสะดวกกว่ามาก ฉะนั้น ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในส่วนกลางคือกรุงเทพมหานครโดยการฝึกอบรมจะมีความแตกต่างกัน คือ ในส่วนกลางมีความเหมาะสมมากกว่าในส่วนภูมิภาค แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการฝึกอบรม ภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการฝึกอบรม นั่นคือค่าความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์อื่นเป็นที่ตั้งของห้องสมุดได้เพิ่มมากขึ้นกว่าค่าความสัมพันธ์เดิม ทั้งนี้ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิกาศนั้น บุคลากรส่วนมากขาดการพัฒนาความรู้ความสามารถ เหตุผลประการหนึ่งคือการขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน ซึ่งบุคลากรบางส่วนจำเป็นต้องทำหน้าที่ให้บริการเต็มเวลา ไม่มีเวลาไปทำงาน หรือเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาได้ ทำให้เป็นปัญหาของระบบงาน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี บุคลากรที่มีอยู่ก็ไม่สามารถเข้าถึงได้ แม้ว่าทำงานอยู่กับชุดความรู้ก็ตาม แต่เป็นเพราะไม่มีเวลาที่จะศึกษาอบรมและไม่ใช่ว่าผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น ๆ โดยตรงทำให้งานที่ทำอยู่ไม่มีประสิทธิภาพ ก็เหมือนกับที่ สันธยา ไกรลาสสุวรรณ (2531) ได้ศึกษาพบว่าอุปสรรคของการฝึกอบรมคือ เวลาไม่เพียงพอและไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการฝึกอบรมขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด แต่ถ้ามี

นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน
 อย่างเต็มที่การฝึกอบรมก็จะเหมาะสมมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค

ความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ และ
 ไม่มีนัยสำคัญที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ ในห้องสมุด
 สถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาคก็เห็นว่าการประชุมสัมมนามีความ
 เหมาะสมในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ การประชุม
 สัมมนา ก็เป็นวิธีการพัฒนาที่ให้เนื้อหาที่หลากหลายเหมือนกันไม่ว่าจะจัดในส่วนกลาง หรือ
 ส่วนภูมิภาค แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากร
 ที่เกี่ยวข้อง มาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมา
 อภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการประชุมสัมมนาภาย
 ใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลาและความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 พบว่า งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์
 ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์ กับความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา เพราะว่าอุปสรรคในการ
 พัฒนาบุคลากรที่พบมากที่สุดคือ การขาดงบประมาณ และนอกจากนี้ ความร่วมมือของบุคลากร
 ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ก็มีความสำคัญ และควรจะให้หน่วยงานกลางเพื่อร่วมมือในการจัดกิจ
 กรรมเพื่อการพัฒนาบุคลากร ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการประชุมสัมมนาขึ้น
 อยู่ กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดในกรณีที่มี งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจาก
 บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้วย

ความเหมาะสมของการเว็ชงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ และไม่มี
 นัยสำคัญที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ ในห้องสมุดสถาบัน
 อุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค ต่างก็เห็นว่าการเว็ชงานนั้น ไม่ได้ให้
 ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานเดิมมากนัก อาจเนื่องมาจากการเว็ชงานนั้น บรรณารักษ์จะ
 ต้องเริ่มเรียนรู้งานใหม่ทั้งหมด ทำให้เสียเวลามากกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งปกติ
 บรรณารักษ์ก็มีเวลาจำกัดอยู่แล้วหรือบางที่เว็ชงานไปแล้ว ก็ไม่ได้นำไปใช้กับงานที่ปฏิบัติ
 ประจำ เพราะฉะนั้น การเว็ชงานจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์อื่นเป็นที่ตั้งของห้องสมุด
 แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมา

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการเว้นงาน ภายใต้งบของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยด้านงบประมาณ และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการเว้นงานมากกว่าปัจจัยด้านอื่น เหมือนกับการศึกษาของ สันธยา ไกรลาสสุวรรณ (2531) ที่พบว่า ในการเว้นงานนั้นมีอุปสรรคหลายประการที่ไม่มีความเหมาะสม เช่น ห้องสมุดไม่มีนโยบายที่แน่นอน จำนวนบุคลากรมีน้อย และบุคลากรไม่มีความประสงค์ในการเว้นงาน อาจเป็นเพราะบุคลากรไม่มีความถนัดในงานที่ตัวเองต้องไม่ทำก็ได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการเว้นงานขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดในกรณีที่มี งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการเว้นงานด้วย

ความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ แต่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค มีความเห็นว่าการผลิตผลงานทางวิชาการ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด เพราะว่าการผลิตผลงานทางวิชาการเป็นวิธีการพัฒนาที่ต่างคนต่างทำ ถ้าใครมีความถนัดด้านใด แม้จะอยู่ในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคก็สามารถที่จะผลิตผลงานชิ้นนั้นออกมาได้ เพราะฉะนั้น สภาพภูมิศาสตร์อันเป็นที่ตั้งของห้องสมุด กับการผลิตผลงานทางวิชาการจึงไม่เป็นอุปสรรคกันแต่อย่างใด แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และ ความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์ กับการเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ภายใต้งบของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ข้อ มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะ ถ้าผู้บริหารมีนโยบายในการพัฒนาที่แน่นอน การดำเนินงานมีการวางแผนอย่างมีระบบ ตลอดจนการมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ แต่ผ่านมาการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ นั้น ชนิตดา เหมือนแก้ว (2527) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องมีอาจารย์ เป็นต้น ไม่ทราบนโยบายในการพัฒนาที่แน่นอน การดำเนินการพัฒนาขาดการวางแผนอย่างมีระบบ ขาดการติดตามและประเมินการจัดกิจกรรม ตลอดจนการสำรวจความต้องการของบุคลากรก็น้อย ทำให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ปฏิบัติได้น้อยและไม่ต่อเนื่อง ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การขาดงบประมาณ ขาดการวางแผน และไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ เหมือนกับ ชวนนิก พรหมภัก (2527) ศึกษาพบว่า สำหรับปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนั้นที่สำคัญที่สุดคือ การไม่มีเวลา ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดในกรณีที่มี นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการผลิตผลงานทางวิชาการด้วย

ความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคต่างก็เห็นว่าการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพนั้น ไม่ได้ขึ้นกับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด เพราะเนื้อหาความรู้ หรือข้อมูลข่าวสารที่สมาคมได้ออกนั้น บรรณารักษ์ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคก็ได้เหมือนกัน ความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมจึงไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์ กับความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ภาสไต้เจื่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยด้าน เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์ กับความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในสถานการณ์ของปัจจุบันเป็นยุค

ของสังคมสารสนเทศที่มีการนำเทคโนโลยีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในงานห้องสมุด ด้วยเหตุนี้ห้องสมุดในแต่ละแห่งก็จำเป็นต้องจัดเตรียมด้านบุคลากร ให้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ไว้ด้วย โดยการให้บรรณารักษ์ซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญได้ติดตามความเคลื่อนไหวเหล่านั้น จากวารสารต่าง ๆ โดยเฉพาะของสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ แต่ที่ผ่านมาการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ ไม่ค่อยจะได้รับความร่วมมือจากตัวบรรณารักษ์เอง ตลอดถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ในด้านตัวบรรณารักษ์อาจเป็นเพราะเวลาไม่มี หรือนี้อยู่ และห้องสมุดแต่ละแห่งก็ยังมีขีดจำกัดในเรื่องงบประมาณ และการร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดในกรณีที่ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้วย

ความเหมาะสมของการศึกษาคูงาน มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ และมีนัยสำคัญที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต่างก็เห็นความเหมาะสมของการศึกษาคูงานนั้น ขึ้นกับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด เพราะปรากฏข้อเท็จจริงว่าบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดในส่วนภูมิภาคมีโอกาสได้ไปศึกษาคูงานน้อยกว่าบรรณารักษ์ในส่วนกลาง เพราะสาเหตุหลายประการ เช่น ระยะทาง เวลา และงบประมาณ เป็นต้น แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการศึกษาคูงาน ภายใต้ง่อนไขของตัวแปร นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์ กับความเหมาะสมของการศึกษาคูงาน เพราะค่าความสัมพันธ์ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมมาก เพราะถ้าผู้บริหารมีนโยบายนที่แน่นอน มีงบประมาณสนับสนุน มีผู้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานแทน และตัวบรรณารักษ์เองมีเวลาเพียงพอจะทำให้การศึกษาคูงาน มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการศึกษาคูงาน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดและถ้ามี นโยบายน งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้วยก็จะมีเหมาะสมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค

สนธยา ไกรลาสสุวรรณ (2531) พบว่า การที่บรรณารักษ์ไม่เคยไปศึกษาดูงานนั้น มีสาเหตุมาจากปัญหางบประมาณของห้องสมุดนั่นเอง

ความเหมาะสมของการศึกษาต่อ ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ และไม่มีความสัมพันธ์ที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมีความเห็นว่า การศึกษาต่อเป็นวิธีการที่สามารถจะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถได้มากเท่าเทียมกันไม่ว่าจะอยู่ในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค เพราะฉะนั้นการศึกษาต่อไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดแต่อย่างใด แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการศึกษาต่อ ภายใต้ง่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่าในกรณีที่มี งบประมาณ เวลาและความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมากทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์ที่สูงขึ้นมาก อาจเป็นเพราะ การศึกษาต่อนั้นไม่ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ก็จริง แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยงบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องก็ได้ เพราะการศึกษาต่อ เป็นกิจกรรมที่จะต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี จึงต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เหมือนกับที่ วลัยลักษณ์ นนท์มะลิ (2530) และสนธยา ไกรลาสสุวรรณ (2531) ศึกษาพบว่า อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อได้ คือไม่มีผู้ปฏิบัติงานแทน หรือ ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องดีเท่าที่ควร รองลงมาคือ มีภาระทางครอบครัว เช่นเดียวกับ สโตน (Stone) (1970) ศึกษาพบว่า อุปสรรคในการศึกษาต่อ คือขาดงบประมาณ ขาดผู้ทำงานแทน การไม่มีเวลา รองลงมา คือ ผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการศึกษาต่อขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด ในกรณีที่มี งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้วย

ความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ และไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคต่างก็มีความเห็นว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนั้นก็เป็นวิธีการที่สามารถจะเพิ่มพูนความรู้และประ

สภการณได้ไม่น้อยไปกว่าวิธีการอื่น ๆ โดยไม่จำกัดว่าบรรณารักษ์คนนั้นจะปฏิบัติอยู่ในห้องสมุดในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค เพราะฉะนั้น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด แต่เมื่อนำตัวแปร นโยบาส งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์ กับความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาส งบประมาณ เวลาและความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยด้าน นโยบาส เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็น อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนั้น ผู้บริหารต้องมึนโยบาสที่แน่นอนและเด่นชัด เพื่อให้บรรณารักษ์ได้มีความตื่นตัวอยู่เสมอและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องประเมินความก้าวหน้าของของบรรณารักษ์อยู่เสมอด้วย นั่นคือ ต้องเอาใจใส่ และให้ความสำคัญด้วย และที่ขาดไม่ได้คือ ต้องดูปริมาณงานของบรรณารักษ์แต่ละคนด้วยว่ามีมากน้อยแค่ไหน เพราะถือเป็นเรื่องที่สำคัญ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจึงจะมีความเหมาะสมมากขึ้น เพราะการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณอะไร เพราะตำราหรืออุปกรณ์ ล้วนมีอยู่แล้วในห้องสมุด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุดในกรณีที่มี นโยบาส เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วย

ผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ความเหมาะสมของวิธีการในการพัฒนาบรรณารักษ์ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับสภาพภูมิศาสตร์ ยกเว้นการฝึกอบรม และการศึกษาคูงาน และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาส งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความเหมาะสมของวิธีการในการพัฒนาบรรณารักษ์

สมมติฐานข้อ 2 "ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของบรรณารักษ์"

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์โดยส่วนรวมไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลกับหน้าที่บรรณารักษ์ กล่าวคือ ความเหมาะสมของวิธีการในการพัฒนาบรรณารักษ์ทั้ง 10 วิธีการ คือการปฐมนิเทศ การบรรยายอภิปรายทางวิชาการ การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การเวียนงาน การผลิตผลงานทางวิชาการ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ การศึกษาคูงาน การศึกษาต่อ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ คือ หน้าที่งานเทคนิค หน้าที่ด้านบริการผู้ใช้ หน้าที่ด้านการจัดกิจกรรม หน้าที่ในการบริหาร หน้าที่ในการส่งเสริมการใช้บริการ หน้าที่ในการจัดเก็บและประมวลผล หน้าที่ในการค้นคว้าวิจัยและประเมินผล และหน้าที่ในการเชื่อมโยงสารสนเทศกับผู้ใช้ของบรรณารักษ์ ยกเว้น การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ กับหน้าที่งานค้นคว้าวิจัยและประเมินผลและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองกับหน้าที่งานเชื่อมโยงระหว่างสารสนเทศกับผู้ใช้ แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ความเหมาะสมของการปฐมนิเทศ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ อาจเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า วิธีการของการพัฒนาบรรณารักษ์ ไม่ว่าวิธีการใดก็ตาม ต่างก็ให้เนื้อหาที่หลากหลายทั้งงานเทคนิคและงานอื่น ๆ ทำให้บรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาในวิธีการต่าง ๆ ที่เสนอตรงกับงานที่รับผิดชอบ และที่ตนสนใจโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่า บรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกันก็เห็นว่าการปฐมนิเทศมีความเหมาะสมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำเอาตัวแปรนโยบายงบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์กับความเหมาะสมของการปฐมนิเทศ ภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการปฐมนิเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวถึงละเอียดไว้แล้วในสมมติฐานข้อที่ 1 แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏพบ ทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ใน

ส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึง ในระดับประชากร ก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการปฐมนิเทศกับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรคุม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น แม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้น จึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการปฐมนิเทศไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์

ความเหมาะสมของการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า เนื้อหาของกิจกรรมการฝึกอบรมที่บรรณารักษ์เข้าร่วมส่วนใหญ่สอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านสารนิเทศ ซึ่งในสภาวะการณปัจจุบันเป็นยุคของสังคมสารนิเทศ และเนื้อหาของกิจกรรมส่วนใหญ่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น จึงเหมาะสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกันก็เห็นว่าการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเหมือนกัน แต่เมื่อนำเอาตัวแปรนโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์กับความเหมาะสมของการฝึกอบรม ภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการฝึกอบรม เพราะว่า ปัจจัยเหล่านี้มีความจำเป็นในการเข้าร่วมกิจกรรม เหมือนกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้ว แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า ทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึง ในระดับประชากรก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการฝึกอบรมกับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรคุม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น ในระดับประชากรแม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำดังนั้นจึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่าความเหมาะสมของการฝึกอบรมไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์

ความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า วิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ไม่ว่ารูปแบบใดต่างก็ให้เนื้อหาที่หลากหลายทั้งงานเทคนิคและงานอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกัน ก็เห็นว่าการประชุมสัมมนามีความเหมาะสมเหมือนกัน แต่เมื่อนำเอาตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์กับความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา ภายใต้งานของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการประชุมสัมมนา ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของบรรณารักษ์ ดังรายละเอียดที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วในสมมติฐานข้อที่ 1 แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏพบ ทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึงในระดับประชากรก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการประชุมสัมมนากับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรคุม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น ในระดับประชากรแม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการประชุมสัมมนาไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์

ความเหมาะสมของการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานอยู่ในความสนใจของบรรณารักษ์ในระดับปานกลาง เพราะว่าบรรณารักษ์ไม่ทำงานในตำแหน่งอะไร เมื่อจะต้องปฏิบัติงานไปทำในอีกตำแหน่งหนึ่งนั้น ทำให้ต้องเสียเวลาในการเรียนรู้งานใหม่ก็ค่อนข้างน้อย ทำให้การดำเนินงานล่าช้าและเมื่อเริ่มมีความถนัดแล้วก็ต้องปฏิบัติงานต่อ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่มีความเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้งในงานใดเลย ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกัน ก็เห็นว่าการปฏิบัติงานก็มีความเหมาะสมเหมือนกันในกรณีที่ว่า เป็น แต่เมื่อนำเอาตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ต้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์กับความเหมาะสมของการใช้งาน ภาสได้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาส งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบาส งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการใช้งาน เพราะการใช้งานเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ทั้งนโยบาสของหน่วยงาน ตลอดทั้งเวลา ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรายละเอียดผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วในสมมติฐานข้อที่ 1 แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า ทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึงในระดับประชากรก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์กันระหว่างการใช้งาน กับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรคุม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น ในระดับประชากรแม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้น จึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่าความเหมาะสมของการใช้งานไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์

ความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า วิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ไม่ว่ารูปแบบใดต่างก็ให้เนื้อหาที่หลากหลายทั้งงานเทคนิค และงานอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกันก็เห็นว่าการผลิตผลงานทางวิชาการมีความเหมาะสมเหมือนกัน แต่เมื่อนำเอาตัวแปร นโยบาส งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์ กับความเหมาะสมของการผลิตผลงานภาสได้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาส งบประมาณ เวลาและความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า งบประมาณ และเวลา มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ เพราะการผลิตผลงานทางวิชาการจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการจัดพิมพ์ เพื่อการเผยแพร่ผลงานเป็นจำนวนมาก

และเวลาก็มีความจำเป็นโดยการยืดหยุ่นเวลาให้เป็นการภายในให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบรรณารักษ์นั้นต้องทำงานประจำในหน่วยงาน ไม่มีช่วงเวลาสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการ แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏพบ ทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึงในระดับประชากร ก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการผลิตผลงานทางวิชาการกับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวแปรคู่ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น ในระดับประชากรแม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้น จึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการผลิตผลงานทางวิชาการ ไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์

ความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่บางหน้าที่ของบรรณารักษ์คือ หน้าที่ค้นคว้าวิจัยและประเมินผล ส่วนหน้าที่อื่น ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกันก็เห็นว่าการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ มีความเหมาะสมต่างกัน เพราะหน้าที่บางหน้าที่ไม่สามารถจะพัฒนาความรู้ความสามารถด้วยการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ แต่หน้าที่ค้นคว้าวิจัยและประเมินผลนั้น บรรณารักษ์เห็นว่ามีเหมาะสมพอในการพัฒนาความรู้ แต่เมื่อนำเอาตัวแปรนโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์ กับความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ภาสได้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ เพราะการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการสมาชิกเป็นสมาชิกของสมาคม และเวลาในการศึกษาค้นคว้าวิชาการต่าง ๆ ที่ออกโดยสมาคม เพราะในอดีตที่ผ่านมา พบว่า สาเหตุที่บรรณารักษ์ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ เพราะไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร และไม่สะดวกในการติดต่อกับสมาคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนธยา ไกรลาสสุวรรณ

(2531) ได้ศึกษาพบว่า ข่าวสารต่าง ๆ ของสมาคมก็ออกล่าช้า และการดำเนินงานของสมาคมก็ขาดการประชาสัมพันธ์ แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏพบทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึงในระดับประชากร ก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพกับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรคุม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้นในระดับประชากร แม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์ ยกเว้นหน้าที่ค้นคว้าวิจัยและประเมินผลซึ่งมีเหมาะสมกับวิธีการนี้

ความเหมาะสมของการศึกษาดูงาน ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า เนื้อหาของกิจกรรมการศึกษาดูงาน ที่บรรณารักษ์เข้าร่วมส่วนใหญ่สอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านสารนิเทศ ซึ่งในสถานะการณ์ปัจจุบันเป็นยุคของสังคมสารนิเทศ และเนื้อหาของกิจกรรมส่วนใหญ่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น จึงเหมาะสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกันก็เห็นว่าการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเหมือนกัน แต่เมื่อนำเอาตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์ กับความเหมาะสมของการศึกษาดูงาน ภายใต้เงื่อนไขของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการศึกษาดูงาน เพราะการศึกษาดูงานก็จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยเหล่านั้น จึงจะทำให้การศึกษาดูงานมีประสิทธิภาพ รายละเอียดผู้วิจัยได้กล่าวแล้วในสมมติฐานข้อที่ 1 แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏพบทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึงในระดับประชากรก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาดูงาน กับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรคุม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น ในระดับประชากร แม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่า

ความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการศึกษาคูณ ไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์

ความเหมาะสมของการศึกษาต่อ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล กับหน้าที่ของบรรณารักษ์ทั้ง 8 หน้าที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า หลักสูตรของกิจกรรมการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หรือเอกในปัจจุบัน ที่บรรณารักษ์เข้าร่วมส่วนใหญ่สอดคล้อง กับพัฒนาการทางด้านสารสนเทศ ซึ่งในสภาวะการณปัจจุบันเป็นยุคของสังคมสารสนเทศ และเนื้อหาของกิจกรรมส่วนใหญ่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น จึงเหมาะสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะอยู่แล้ว ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ต่างกันก็เห็นว่าการศึกษามีความเหมาะสมเหมือนกัน แต่เมื่อนำเอาตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์ กับความเหมาะสมของการศึกษาต่อ ภายใต้งบของตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการศึกษาต่อ เพราะเพื่อพิจารณาในรายละเอียดของศึกษาต่อ พบว่า ในเรื่องของการอนุญาตให้ลา ศึกษาต่อ นั้น ผู้บริหารต้องมียกยบายที่แน่นอน และต้องให้ลาแบบเต็มเวลา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการเข้ารับการศึกษาคือเป็นการศึกษาในระบบ ซึ่งสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ได้กำหนดไว้ว่าในการเรียน แต่ละชั่วโมงผู้เข้าเรียนจะต้องมีเวลาในการเข้าฟังการบรรยายจากอาจารย์ผู้สอน และจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้ามาก จึงจำเป็นต้องมีเวลาที่เพียงพอเพื่อการศึกษาค้นคว้านั้น ๆ บรรลุผลที่ตั้งไว้ แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏพบ ทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึงในระดับประชากร ก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาคูณกับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรคุม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น ในระดับประชากรแม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้น จึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่า ความ

เหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์

ความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล กับหน้าที่ของบรรณารักษ์บางหน้าที่คือ หน้าที่เชื่อมโยงสารสนเทศกับผู้ใช้ ส่วนหน้าที่อื่นไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่เชื่อมโยงสารสนเทศกับผู้ใช้ใน เห็นว่าปัจจุบันได้มีสิ่งสิ่งพิมพ์ และสื่อวัสดุต่าง ๆ โดยเฉพาะวารสาร ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสิ่งพิมพ์ประเภทวารสารให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยยิ่งกว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น ๆ บรรณารักษ์จึงสามารถศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา และปัจจุบันการปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ ล้วนแต่มีคู่มือที่สามารถจะอ่านและใช้อุปกรณ์เหล่านั้นด้วยตนเองได้ ส่วนบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่อื่น เห็นว่าศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ อาจเป็นเพราะหน้าที่อื่น ๆ นั้นจะอาศัยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเดียวยังไม่ได้ เพราะต้องอาศัยการแนะนำ และปฏิบัติจริง แต่เมื่อนำเอาตัวแปร นโยบาบ งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของบรรณารักษ์ กับความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภายใต้งานของตัวแปร นโยบาบ งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบาบ และเวลา มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ กับความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพราะในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำเป็นต้องใช้เวลา เพราะฉะนั้น จึงมีความจำเป็นในการยืดหยุ่นเวลาให้เป็นการภายในให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบรรณารักษ์นั้นต้องทำงานประจำในหน่วยงาน ไม่มีช่วงเวลาสำหรับการศึกษาค้นคว้า แต่เมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏพบ ทั้งที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ในส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น หมายถึงในระดับประชากร ก็ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กับหน้าที่ทั้ง 8 หน้าที่ ไม่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรตาม ส่วนที่มีระดับนัยสำคัญนั้น ในระดับประชากรแม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้น จึงไม่น่าจะมีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (Practical Significance) จึงสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ได้รับอิทธิพลจากหน้าที่ของบรรณารักษ์ ยกเว้นหน้าที่เชื่อมโยงสารสนเทศกับผู้ใช้

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ความเหมาะสมของวิธีการในการพัฒนา
บรรณารักษ์ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ ยกเว้นหน้าที่ค้นคว้า
วิจัยและประเมินผลซึ่งการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพมีความเหมาะสมในการพัฒนา
ความรู้ความสามารถ และหน้าที่เชื่อมโยงสารนิเทศกับผู้ใช้ ซึ่งการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเองมีความเหมาะสมในการการพัฒนาความรู้ความสามารถ และการวิเคราะห์ความ
สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองภายใต้เงื่อนไขตัวแปร นโยบาย งบประมาณ เวลา และ
ความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวแปรดังกล่าว มีอิทธิพลต่อความเหมาะสม
ของวิธีการทุกวิธีการ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หน้าที่ของบรรณารักษ์มีอิทธิพลต่อความ
เหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ในกรณีที่มีปัจจัยด้าน นโยบาย งบประมาณ เวลา
และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องสนับสนุนด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไข และปรับปรุงวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดความเสมอภาค และสามารถเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ตลอดจนทั้งทักษะในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงว่า ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของห้องสมุด นั่นคือ สถานที่ตั้งของห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดในกลาง คือ กรุงเทพมหานคร หรือ ในส่วนภูมิภาค คือ ต่างจังหวัด ไม่ได้เป็นอุปสรรคขัดขวาง ในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของบรรณารักษ์เลย ที่ผ่านมานั้น บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนกลาง มักจะได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนามากกว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค หรือการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ความสามารถ ก็มักจะจัดกันในส่วนกลางมากกว่าในส่วนภูมิภาค ซึ่งสถาบันที่จัดอาจจะคิดไปในเรื่องของสะดวก สบาย ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งเพื่อความสะดวกในการเดินทางก็เป็นไปได้
2. การส่งบรรณารักษ์เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ความสามารถ ควรจัดให้บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ตรงกับหัวข้อ เรื่องของการจัดกิจกรรมด้วย และต้องให้บรรณารักษ์ได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน เพราะผลการวิจัยปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ กันก็มีความเห็นว่า วิธีการทุกวิธีการล้วนแต่มีความเหมาะสมในการพัฒนาความรู้ความสามารถเหมือนกันแต่ถ้าได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ตรงกับงานที่ปฏิบัติอยู่แล้ว ก็จะเป็นการพัฒนางานที่ปฏิบัติอยู่ได้มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น หน้าที่ที่บรรณารักษ์ปฏิบัติอยู่จึงไม่ใช่อุปสรรค ในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์แต่อย่างใด แต่จะเป็นตัวเสริมให้การจัดกิจกรรมประเภทนั้นได้ผลมากยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นโยบาย งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาบรรณารักษ์มากที่สุด ดังนั้น หากต้องการจะให้การพัฒนาความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ประสบความสำเร็จ และประสิทธิภาพ ควรได้มีการศึกษา หรือทบทวนบทบาทกันอย่างลึกซึ้งถึงภาระหน้าที่ของผู้

บึงคับบัญชา หรือผู้บริหาร ในการให้การสนับสนุนในการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านของนโยบายนั้น ควรจะมีอย่างเด่นชัดและแน่นอน และต้องกระทำให้เป็นรูปธรรมด้วย และมีงบประมาณในการสนับสนุนให้บรรณารักษ์ได้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น แคล่ไหน แม้กระทั่งในส่วนของเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของบรรณารักษ์เอง ว่ามีเวลาพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาแคล่ไหน ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงมาให้ไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัย หรือองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้น บรรณารักษ์ก็ต้องไปตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งบรรณารักษ์บางคน ก็มีงานหรือภาระอยู่มามากแล้วก็ต้องทิ้งไว้ก่อนซึ่งทำให้งานล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพได้ และในด้านความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องก็เหมือนกันในการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ความสามารถจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในการให้ความร่วมมือ เพื่อให้การจัดกิจกรรมนั้นผ่านพ้นไปด้วย ความสะดวก สบาย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และโดยเฉพาะผู้บังคับบัญชานั้นมีบทบาทมากในการกระตุ้นการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของบรรณารักษ์ เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมในบางครั้งบางโอกาสนั้นย่อมหมายถึงความก้าวหน้าในวิชาชีพบรรณารักษ์ ตลอดจนได้รับการยอมรับจากวงการวิชาชีพอื่น ๆ ว่าบรรณารักษ์คือบุคลากรสำรณเทศ ที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบุคลากรในวิชาชีพอื่น ๆ

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยในส่วนของรายละเอียดต่อไปนี้

- 4.1 ศึกษาความเป็นไปได้ของระบบงานห้องสมุดและหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์ในยุคลังคมสำรณเทศ
- 4.2 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการสำรณเทศของบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ
- 4.3 ศึกษาการประเมินผล หรือการติดตามผลของการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาบรรณารักษ์ในยุคลังคมสำรณเทศ
- 4.4 ศึกษาเปรียบเทียบแนวโน้มการกิจกรรมการพัฒนาบรรณารักษ์ในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
- 4.5 ศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการลาศึกษาต่อของบรรณารักษ์ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค